

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Piatljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se na vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števe 20.

Poštno-hranilnični račun števe 841-652. TELFON št. 11-57

Politično društvo „Edinost“

vabi vse v Trstu živeče Slovane na

VELIKI SHOD

ki se vrši

v nedeljo 2. julija ob 10. uri zjutraj
v veliki dvorani „Nar. doma“.

DNEVNI RED:

Naše šolsko vprašanje.

Strokovno poročilo: ravnatelj JOSIP ULČAKAR.

Poročilo o dosedanji in bodoči akciji:
dr. OTOKAR RYBÁŘ.

Z ozirom na važnost predmeta in pomenost momenta se podpisani nadejajo najlepše udeležbe.

Odbor pol. društva „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesarjevo potovanje v Išli odgodjeno.

IŠL 29. Iz merodavne strani poročajo, da je prihod cesarjev v Išli odgodjen radi deževnega vremena. Cesar pride semkaj še le prve dni bodočega tedna.

Manifestacije proti bolgarskemu caru.

SOFIJA 28. Minole nedelje je bilo po deželi nad 40 ljudskih shodov opozicijske stranke. Povsod je prišlo do manifestacij proti carju Ferdinandu. Car, ki je imel dne 1. julija oditi v inozemstvo, je svoje potovanje odložil na nedoločen čas.

Viharni prizori v bukovinskem dež. zboru.

ČERNOVICE 28. Na današnji seji deželnega zbora je prišlo do velikih škandalov, vsled česar je moral predsednik dvakrat prekiniti sejo. — Ko je zbornica razpravljala o podporah, je romunski posl. Bonches izjavil, da se ima denar porabiti v svrhu, da se obogatite rodbini posl. Onciula in Lupu. Onciula je nato zaklical: „Vi ste navaden lažnjivec! Bonches je odvrnil: „Vi ste tat, ponarejevalec menjic, propadli subjekt!“ Prišlo je do takih izbruhov, da je bilo vsaki čas pričakovati dejanskih spopadov. Pristaši Bonchesa so klicali: „Pustite naj govori! Govori resnico! Bonches je mož iz ljudstva!“ Pristaši Onciula so kričali: „Pijan je! Tri dni je ležal v jarku!“ Deželni glavar Hormuzaki je prekinil sejo. — Ko je zopet pričela seja, so se ponovili škandalozni prizori. Več poslancev je izšlo iz dvorane; ker je hrup trajal naprej, je moral deželni glavar v drugič prekiniti sejo. — Ko so poslanci odhajali iz dvorane, so romunski nacionalisti obkolili romunskega posl. Chisanovici in ga pretepli do krvi.

Grški prestolonaslednik generalni nadzornik armade.

ATENE 28. Razprava zbornice o zakonskem načrtu tiščem se ustanovitve generalnega inšpektorata armade, je zavzelo velike dimenzije, ker je to mesto namenjeno prestolonasledniku. Posl. Dragumis je ojstro kritikoval zakonski načrt, ki da je škodljiv

za bodočega kralja. — Posl. Kutoguris je izrekel neugodno sodbo o delovanju prestolonaslednika, ko je bil svoječasno vrhni poveljnik armade. — Ministerski predsednik Venizelos je branil zakonski načrt in prestolonaslednika, češ, da bodo funkcije prestolonaslednika čisto teoretične narave. — Zbornica je vsprejela predlogo s 134 proti 22 glasovi.

Konec meščanske vojne v Meksiki.

LONDON 28. „Morningpost“ poroča iz Meksike: 3000 ustašev pod vodstvom Jureza, ki so odpadli od Madera in so se na svojo pest nadalje bojevali, so se podvrgli vladi. Jurez je pobegnil čez mejo v Združene države. Meščanska vojna v Meksiki je definitivno končana.

Državnozborske volitve v Galiciji.

DUNAJ 29. V 37. vol. okraju (Wadovice) je bil izvoljen kandidat poljske ljudske stranke. — V 39. vol. okr. (Limanova) sta bila izvoljena Psaš, narodni demokrat in Smilowski, maloruska narodna stranka. — V 48. vol. okr. (Novi Sandec) izvoljen kandidat poljske ljudske stranke in maloruski krščanski socijalec. — V 49. vol. okr. (Gorlice) izvoljen kandidat poljske ljudske stranke. — Potrebni je več ožjih volitev.

Bolgarsko veliko sobranje.

TIRNOVO 29. Vodja liberalcev Radoslavov je na današnji seji sobranja podal izjavo, da želi sicer njegova stranka obširnejšo revizijo ustave v vseh onih določbah, ki se ne ujemajo več z razmerami in potrebami sedanosti, vendar bo podpirala predlogo, da se izločijo posamične spremembe manje važnosti. — Govorilo je potem 18 govornikov različnih strankarskih skupin, nakar je bila debata zaključena, proti čemer je protestirala najsrajnejša levica. Na jutrajšnji seji bodo govorili ministri.

Prvi ruski dreadnought.

PETROGRAD 29. (Petr. brz. ag.) V baltiški ladjedelnici so danes predpoludne spustili v morje prvi ruski dreadnought „Sebastopol“.

Mednarodni štrajk mornarjev.

LONDON 29. Delavci v dokih so na shodih v Hartlepoolu in Westhartlepoolu sklenili ustaviti delo. Vsled tega sklepa je prizadetih okoli 1200 delavcev v dokih.

LONDON 29. Število paroplovnih družeb, ki hočejo ugoditi zahtevam delavcev, narašča venomer. Na shodu zastop. vseh družtev, ki spadajo k zvezi transportnih delavcev, je bilo sklenjeno, da se bo energično postopalo, ako ne bo štrajk mornarjev poravnat do sobote.

Iz Portugalske.

MADRID 29. „El Liberal“ poroča iz Lizbone: V Coimbra je prišlo do raznih vojaških nemirov. Vojski so priredili mornarično demonstracijo, v sprevedu so nosili sliko bivšega kralja. Iz Lizbone sta odšla v Coimbra dva oddelka topništva.

PORTO 29. Portugalska vlada je ukazala, da se na severu dežele pomnože posadke in da se skliče rezerviste zadnjih treh let. Gre za varnostne odredbe, ki so utemeljene v političnem položaju.

Turčija.

CARIGRAD 29. Na včerajšnjem vsprejemu ministrov je sultan rekel, da se nadeja, da ne bo več tekla kri v Albaniji.

SOLUN 29. V mestnem delu Hagia Sofia je ponoči ob silnem vetru izbruhnil ogenj, ki so ga pogasili še le danes predpoludne.

se jej bližal; če pa jo je srečaval, bodi v kraljevi dvorani, bodi na stebrenem hodniku, ki je obrobiljalo prostrano dvorišče in po katerem se je ona često šetala, ko je obupajoč pobegnila iz neme družbe svoje številne damske družine, se ni vedel proti njej kakor kraljev sluga, da, niti toliko pozornosti ji ni izkazoval, kolikor se je ni upal zanemarjati tudi njen najhujši nasprotnik med vso domačo gospodo.

Vprl je vanjo svoje blede-zelene oči kakor bi je ne poznal, ali pa kakor bi razmišljal, od kod jo pozna. Pri tem mu je pa okoli spodnje viseče ustnice zaigral nasmeh neoporekljivega zaničevanja ali globoko ukoreninjenega studa, tako, da je gospa Kristina, kadarkoli so se njiju pogledi križali, po vseh žilah čutila mráz in je pred njim plašno uprla svoj pogled v tla.

V takih trenutkih ni mogla storiti nič drugega; ni si znala svetovati, bila je popolnoma razorožena. Ko pa je bila potem v svoji sobi sama in je premišljala o svoji slabotnosti proti njemu, vsplamtela je v strašnem gnjevu proti nevpogljivemu, drznemu, nesposojljivemu slugi, in trdno je namnila, da mu pri najbližji priliki da občutiti svojo moč.

Toda ta namen je moral čakati še par

škode je 2 mil. kron. Prizadete so večinoma židovske rodbine.

CARIGRAD 29. Vlada je sklenila odposlati v Asir nova ojačanja.

Maroko.

LONDON 28. Listi poročajo iz Madrida: Vlada je odposlala v Maroko nadaljnih 2000 mož in je sklenila, da se ne bo ozirala na proteste Francije in sultana Muleja Hafida.

London 29. Nemški prestolonaslednik in prestolonaslednica sta se poslovila od kraljevske dvojice v palači Buckingham ter sta potem odpotovala.

Porto 29. Ker štrajkajo uslužbenci električne železnice, je promet na progi ustavljen popolnoma. Občinska uprava je prevzela obrat cestne železnice in je izročila službo vojakom ženijskega oddelka.

Tebris 29. (Perzija). V okolici Seraba so Šahsevini oplenili 15 vasl. Oblastnije so bile proti temu rodu dosedaj brez vsake moči.

Peking 29. V treh okrajih pokrajine Hunan so velike povodnji. Utonilo je baje mnogo ljudi. Škoda, povzročena od povodnji, je velika.

Des 28. (Ogrsko). Moštvo 21. honvedskega polka, ki se nahaja tudi na polkovnih vajah, se je zvečer kopalo v reki Szamos. Med kopanjem je struja odnesla 8 vojakov. Tri so rešili z veliko težavo, drugih pet jih je utonilo. Doslej so našli eno truplo.

Razredni boj in tržaški Slovenci

Trst, 29. junija.

Razredni boji so gonila sila človeške zgodovine. Od kar svet stoji, vlada boj med izkoriščanci in izkoriščevalci. Bistvo razrednega boja je gospodarskega značaja. Gospodarske razmere so, ki ustvarjajo ta boj. Vsako še tako idealno gibanje v zgodovini je odvisno od gospodarskih in materijelnih razmer. Tako uč. Marx in ima deloma tudi prav. Vsaj za narodne boje velja to načelo. Narodni boj je boj po glavnem delu za gospodarsko moč. Vsak narod si še-le ustvarja kulturo, ako je dovolj gospodarsko močan. Zgodovina nas uč. da so narodi, pri katerih je vladalo blagostanje, dosegli tudi višek kulture! Tudi Slovenci se borimo za gospodarsko moč. Mi smo še odvisni od tujega kapitala, ki nas tlač. kakor mora in nam ne dovoljuje, da bi se razvijali.

Mal narod smo, skoz in skoz proletarski. Nimamo bogatih tovarnarjev, nimamo veleposestnikov, nad 80% nas je malih ljudi, malih kmetov in posestnikov. Zato je narodni boj nas Slovencev obenem razredni boj v najeminentnejšem smislu te besede. Gre tu za boj med malim proletarskim narodom in mogočno bogato nemško-nacionalno buržoazijo na eni, in italijansko-nacionalno buržoazijo na drugi strani. Pravijo, da imamo tudi Slovenci svojo buržoazijo, a ta „buržoazija“ je danes še tako brezpomembna, da absolutno ne more konkurirati z nemško in italijansko. Nemci in Italijani (mislimo seveda vedno na buržoazijo) nas hočejo torej uničiti gospodarsko in narodno. Zato je slovenski narodni boj popolnoma razrednega značaja. To je boj gospodarsko šibkega proti gospodarsko močnemu, boj izkoriščanega proti izkoriščevalcu, skratka — da rabimo socialistično terminologijo, — boj

proletariata (seveda v širšem pomenu) proti tuji buržoaziji.

Take so razmere, če ne že povsod na Slovenskem, pa vsaj v Trstu. In pred tem ni si treba zapirati oči. V Trstu spada najmanj 80% Slovencev k proletarskemu, delavskemu razredu. Takozvane buržoazije imamo tržaški Slovenci tako malo, da si jo odkrito želimo nekoliko več. Kaj pa je to buržoazija? Nemški socialist Karol Kautsky pravi v svoji knjigi „Die soziale Revolution“, da je treba prištevati k buržoaziji bogate bankirje, veletrgovce, tovarnarje in veleposesnike. Drugi spadajo k proletariatu in malomeščanstvu, ki ima z delavstvom po veliki večini enake interese. — Koliko pa imamo v Trstu slov. buržoazijcev v smislu Kautskega? Seštejemo jih lahko na prstih ene roke.

In vendar nas socialni demokratje stavlja v isto vrsto, kakor italijansko buržoazijo, da-si sta dve tretjini tržaških Slovencev odvisni od tujega kapitala. To je tudi naravno. Socialna demokracija se bori proti buržoaziji. — V Trstu imamo tudi slovensko socialno demokracijo, zato si je ta morala v svoji fantaziji ustvariti slovensko buržoazijo, katere pa, žalibog, še nimamo. Pravimo žalibog, in to v interesu naše socialne demokracije, ki se ne more razviti, ker ji manjkajo za to potrebni predpogoji. — Ves razredni boj v Trstu je naperjen proti nemški in italijanski buržoaziji.

Tega boja pa ne vodi samo socialna demokracija, temveč ga vodimo tržaški Slovenci sploh. Dr. Wilfan je na nekem shodu rekel: „Naš narodni boj je obenem socialni boj“. O tem tudi ni dvoma in je gotovo en vzrok več, da mi tržaški Slovenci, po večini delavci, glasujemo vsaj pri ožjih volitvah, za delavsko socialno-demokratsko stranko, ki ima z znani vsaj to skupnega, da se bori proti italijansko-kapitalistični kamori. — Pa naj „Piccolo“ zato še stokrat poglaša dr. Rybača za socialista, kakor je to storil te dni.

Med „Piccolom“ in socialisti se je te dni razvila zanimiva debata glede našega postopanja na ožji volitev. Odični voditelj socialne demokracije Bissolati je — seveda informiran po tržaškem časopisju — rekel, da je sramota za tržaške socialne demokrate, ker jim mora pomagati slovenska buržoazija. In glej! V glavnem italijanskem socialističnem glasilu „Avanti“, ki izhaja v Rimu, je bil najbrže od tukajšnjih socialistov objavljen članek, ki pravi da smo tržaški Slovenci gospodarsko ravno tako izkoriščanci, kakor italijanski delavci, za to da je tudi umevno postopanje tržaških Slovencev na ožjih volitvah. — S tem je rimski „Avanti“ postavil na laž tržaškega „Lavoratora“ ki nas je vedno imenoval buržoazijo.

Stvar stoji tako, kakor mi vedno trdimo. Narodni boj tržaških Slovencev je obenem socialni in razredni boj v pravem pomenu te besede. Znani socialistični publicist dr. Karol Renner, ki je duševni vodja avstrijske socialne demokracije, pravi nekje, da vodijo lahko celi narodi razredne boje. In če to velja za koga, velja za Slovence in še posebej za tržaške Slovence. Naše stališče je v tem oziru torej jasno. V tem smislu se tudi hočemo kot narod boriti naprej do končne zmage.

tudi kralja samega povabi semkaj, da bodo vsi čuli, kaj ti povem...“

Opotekla se je par korakov nazaj in njeni ustnici sta se mrzlično tresli, iščoč besed, s katerimi bi odbila kaznivredno predrznost. A Domeš ni čakal, da se gospa Kristina zave iz svoje osuplosti, marveč je pristopil k njej, da se je je skoro zopet dotikal ter je nadaljeval zasmehljivo:

„Krasna gospa! Tako si tega nisem mislil, ko sem nameral v Pragi napraviti iz Tebe kraljevo prilježnico... Kakor gotovo verujem v živga Boga, nisem hotel, da se tako konča tvoja pustolovščina!... To roko bi dal za to,“ in zamahnil je desnico gospej Kristini pred očmi, da jih je nehote zaprla, „če bi ti ne bila tukaj... Toda varuj se, krasna gospa!“ in pri teh besedah se je groteskno poklonil pred njo, da te ne zalotim zopet na potu iz Krakova!“

„Brezsramni rob!“ je zajčala gospa Kristina, boječje oziraje se po hodniku, da-li je kdo ne vidi ali ne sliši tako razgovarjati z Domešem, „o, da bi se pogreznil pred mojimi nogami!“

„Popreje moram še popraviti, kar sem zakrivil!“ je odgovoril Domeš grozeče. „Na kraljevskem gradu, na Wawelu ni tvoj prostor!“ (Pride še.)

PODLISTEK.

Češka Magdalena.

Zgodovinska novela iz XIV. stoletja. — Spisal Ferdinand Schulz. — Poslovenil H. V.

Aluša je že zdavnaj v duhu obžalovala, da so zapustili Prago, kjer gospa Kristina sicer ni bila kraljeva soproga in kjer so živel samo v navadni meščanski hiši, toda stokrat prijetneje in radostnejše, nego tukaj. Toda bala se je izdati te svoje misli in občutke svoji zapovednici, dobro vedoč, da ona sama potajuje sebi enaka razmotrivanja in da se ji bo v vsej njeni kraljevski potratnosti in dostojanstvu v kratkem času začelo tožiti.

In Domeš? Tega od kraljeve poroke tudi njegovi najstarejši tovariši niso mogli več spoznati; tem čudnejše je bilo njegovo vedenje proti gospej Kristini.

Novo dostojanstvo, ki je je vendar dosegla tudi napram njemu, in mogočni vpliv, ki ga je zadobila pri kralju, nista delovala nanj tako, da bi ji izkazoval kako večjo uljudnost, nego popreje. Ni se trudil, da bi

Socijalno zavarovanje na Angleškem.

Angleška je takorekoč domovina delavskega strokovnega gibanja, in delavske strokovne organizacije na kontinentu so več ali manje posnete po angleškem uzoru. Kljub temu se je angleška zakonodaja do slej le malo brigala za delavstvo, za njega preskrbljenost za slučaj bolezni, itd., temveč je to nalogo prepuščala delavskim organizacijam samim, ki so tudi dokazale v marsičem, da morejo tudi same poskrbeti za to, česa jim država ne more ali noče dati. Vendar je jasno, da samopomoč ne more zadostiti vedno in v vseh slučajih; to že iz tega enostavnega razloga ne, ker društva nimajo na razpolago potrebnih sredstev, da bi mogla svojim članom nuditi pomoči za slučaj bolezni, onemoglosti in starosti. Zato je bila Angleška prva, ki je uredila starostno rento. Vsak 70-letni angleški državljan ima že danes pravico do rente, ki sicer ni bogve kako sijajna, ki pa vendar zadostja za preživljenje.

Vendar ni bil sedanji angleški zakladni kanclar (finančni minister) zadovoljen samo s stanovnim zavarovanjem. Šel je velikanski korak dalje in zasnoval velikopotezen načrt, za splošno zavarovanje za slučaje bolezni, invaliditete in brezposelnosti. Bolniško in invalidno zavarovanje bi se raztezalo na 14 milijonov oseb, za katere bi bilo zavarovanje obvezno in poleg tega na približno 1 milijon samostojnih malih obrtnikov, za katere bi bilo zavarovanje neobvezno. Vendar država ne misli na monopoliziranje tega zavarovanja, temuč prepušča te zavarovalne posle zasebnim družbam, ki pa morajo, sedaj izpolniti gotove pogoje in se morajo podvreči nadzorstvu države. Vsakemu zavarovanju podvrženemu bo na voljo dano, da se zavaruje pri tisti družbi, pri kateri se hoče. Le za one, katerih ne bi vsprejela nobena družba, se osnuje pri poštni hranilnici poseben rentni fond.

V to zavarovanje bodo prispevali: zavarovanci sami, delodajalci in država v približno enaki meri. Vendar pa ni razmerje teh prispevkov za vse slučaje enak. Eno razmerje je za moške, drugo za ženske delavce, eno za boljše, drugo za slabše plačane delavce. Pri boljše plačanih delavcih je večja kvota delavca, pri slabše plačanih večja kvota delodajalca. Prispevki zavarovancev se stekajo direktno v blagajno družb, prispevki delodajalcev in države nalašč za to zasnovan fond, iz katerega se posameznim družbam nakazujejo primanjkljaji po gotovih pravilih.

Od tega, da država ne monopolizira zavarovanja, temuč prepušča posameznim družbam, da si pod državnim nadzorstvom konkurirajo medsebojno, bodo imeli korist le zavarovanci. Konkurenca bo silila posamezne družbe, da se bodo izogibale nepotrebnih stroškov in šablone, kar bi bilo oboje pri državnem monopolu neizogibno. Istodobno z zakonom o bolniškem in invalidnem zavarovanju je lord George sestavil tudi zakonski načrt o zavarovanju proti brezposelnosti. V to zavarovanje bodo za sedaj pritegnene le nekatere kategorije delavcev, in tudi to zavarovanje bo obsegalo par milijonov zavarovancev. Tudi za to zavarovanje bodo prispevali: delavci, delodajalci in država. Bilo bi preobširno, ko bi hoteli navajati dalekosežne posledice, ki jih bo imela ta predloga za angleško ljudstvo. Omenjamo naj samo, da bo letna svota za pokritje stroškov socijalnega zavarovanja znašala okoli 900 milijonov kron! Na podlagi te svote si moramo napraviti malo sliko o dalekosežnih posledicah, ki jih bo imel ta zakon!

Angleški zakladni kancler lord George je menda prvi minister, ki je priznal, da mora država preskrbeti za posamezne individue, ki so sami preslabi, da bi se zavarovali za vse slučaje usode; in on je prvi, ki hoče to priznanje uveljaviti tudi v praksi. In mi smo uverjeni, da bo imelo to posledice tudi na druge države, osobito seveda na Avstrijo. Ko pride v novem avstrijskem parlamentu na razpravo socijalna predloga, smo uverjeni, da jo bo na podlagi angleškega načrta možno zboljšati v marsičem.

Kako misli o svoji predlogi lord George, je povedal v nekem govoru v Birminghamu, kjer je rekel med drugim:

„Marsikateri delavec mi je rekel, da se delavec ne more odločiti, da bi se prijavil bolnega. Zakaj? Ker ve, da, kakor hitro gre k zdravniku in par dni zbira svoje moči, nihče ne skrbi za njegovo družino. Ko bi to razmerje vladalo za konje in drugo živino, bi kmetje propadli. Če je obolel konj, ga negujejo na vse možne načine, dokler ni zopet v redu. To ni le priznано, ampak tudi trgovski pravilno.

Če pri stroju ni kaj v redu, je to velika stvar. Morda ni treba drugega, nego vijake malo potegniti in namazati, a če mu strojnik ne daje par dni počitka za poprave, se zlomi prej ali slej, ter postaja staro železo.

Koliko dragoceneje stvar pa, nego taki stroj, je človek! Stroj ima svojega lastnika, žival svojega gospodarja in če je žival poginila, stane nova žival denarje. Povem vam, kaj je potrebno v tej deželi in v mnogih drugih: V državi se mora razviti zavest, da je delavec njegova last. Oni so najdragoceneje blago vsake dežele. Pojdite v Kanado in ponudite jim v eni roki milijon naših izvežbanih delavcev in v drugi sto milijonov funtov šterlingov in oni ne bodo pomišljali niti za trenutke. Oni potrebujejo moža in ženo, da razvijata in pospešujeta razvoj svoje dežele!

Potem pravi, da delodajalci ne bodo trpeli vsled svojega prispevka, ker se po višja delavna moč delavstva; govori o okrajnih zdravstvenih svetih, ki bodo osnovani v zvezi s predlogo o socijalnem zavarovanju, ter nadaljuje:

„Varovanje lastnine je pri nas najpopolnejše ustrojstvo, ki so je že kedaj izmislili človeški možgani. Čuvarji lastnine hodijo za to po hišah in če je pristopnik ušel njihovi pozornosti, ga preganjajo do konca sveta. S tem naj se primerja, kako se pri nas izvaja zdravstveni zakon, zakon o stanovanjih. Zdravstveni zakoni so bili že pred mojim rojstvom in sedaj imamo zakon o stanovanjih, vendar ni ne mesta, ne vasi, kjer ne bi imeli opraviti s stanovanjskimi razmerami ki so proti zakonu. Gotovo hočem, naj za človeka čuva lastnino, ali hočem tudi, da čuva delavec dom. Z možem, ki dobiva najemščine in rente od nezdravih stanovanj, ki more male otroke, bi želel jaz postopati kakor s skrivalcem ukradenega blaga. (Lord George bi imel potem posebno v Trstu obilo posla! Ur.) Poglejte s kako natančnostjo se čuva najeznatnejša lastnina. Zakaj naj ne bi življenja in zdravja čuvali z isto skrbjo, isto brezobzirnostjo, kakor lastnino? Če hočemo, da bo ta dežela uredna sijajna država, katere središče je, če jej hočemo preskrbeti v zgodovini človeštva ono mesto, za katerim mora stremiti, jo moramo pred vsem rešiti od strašnih stanovanj, ki razširjajo pogubo, bolezen in smrt v naših velikih mestih.“ Tako govori angleški minister!

Baron Gautsch in Čehi.

Baron Gautsch hoče pritegniti k vladi tudi Čehi. Naravno je, da hoče vsaka stranka, ko vstopa v vladu, tudi garancij, da za to kaj doseže, ne pa, da bi delala samo štafažo. Nemci niso z Gautschem nič kaj zadovoljni. Vstopu Čehov in Jugoslovancev v ministerstvo v principu ne nasprotujejo. Samo proti temu so, da bi Čehi kaj dobili. To je zares zelo komodno stališče! Nemce je ljubljenec Bienerth tako razvadil, da so proti vsaki mrvici, ki bi padla z nemške bogato oblozene mize in ki bi jo pobral kdo drugi. Seveda, pod takimi pogoji Čehi tudi v Gautschev kabinet ne vstopijo. „Preša“ poroča iz Prage, da si je

da je Viktoriju Emanuela pomagal s francosko armado v njegovi borbi proti Avstriji, zahteval kakor nagrado roko princesinje Klotilde za njegovega bratranca princa Napoleona (Plon-Plon), sina bivšega vestfalskega kralja Hieronima. A ta je bil na glasu kakor ateist in demokrat. Viktor Emanuel se je branil, ali pod pritiskom svojega ministra Cavourja je konečno popustil. Ko je prišel princ Napoleon v Turin, da formalno zaprosi roko princesinje, je bilo na dvoru in v mestu veliko iznenadenje. Cavour je priredil princu na čast ples; nu, na svečanost ni došla nobena dvorna dama, a princ Savojski-Carignan se je vrgel pred kralja na kolena s prošnjo, naj prekliche svoje dovoljenje v to zvezo. Ali bilo je že prepozno, in tudi sama princesinja se je brez obotavljanja podvrgla zahtevi politike. Nu, ni princ Napoleon ni sedel ravno na ročicah; bil je dvajset let stariji od svoje zaročnice; in se je tudi on sam, še bolj nego princesinja, branil tega zakona, v kateri ga je silil Napoleon III., s povsem nelepitim dekletom. — Tudi Parižani niso marali za princesinjo, in so jo, ko je prišla v Pariz, vsprejeli povsem hladno. — Pozneje je prišlo med princesinjo in francosko cesarico Evgenijo do hudih sporov, ki so se tako poojstrili, da nista smele te dve dami niti več skupaj. Princesinja je povila svojemu možu tri otroke, princa Vik-

torja in Louisa Napoleona ter princesinjo Leticijo, sedanjo vojvodinjo Aosta; toda vzlic temu je bil ta zakon nesrečen. Princ se je kmalu udal razuzdanemu življenju, ki je bilo tudi za tedanje pariške prilike škandalozno, a njegova nesrečna soproga Klotilda se je čim dalje bolj zatekala k molitvi in pobožnosti. Ko pa je cesarica Evgenija dne 4. septembra 1870, ko je bila po porazu pri Sedanu proglašena republika, morala potegniti iz Pariza v kočiji svojega zornega zdravnika, se je mogla princesinja Klotilda na svoji ekvipaži z livriranim slugom ob belem dnevu odpeljati na kolodvor. Da, še več, ljudstvo se je na ulicah pred njo odkrivalo, in jo tako nagradilo za njeno neomadeževano življenje.

Ko je padlo cesarstvo, sta se princ Napoleon in Klotilda ločila. Princesinja se je preselila na svoj grad Moncaliere v gornji Italiji, a njen soprog si je daleč od nje utelel svoj posebni dom. Tudi v javnosti se je slabo govorilo o princesinji, dokler se ni meseca novembra lanskega leta belgijska princesinja Klementina poročila na gradu Moncaliere s sinom princesinje, Viktorjem Napoleonom. Kmalu potem, meseca februarja, je obolela princesinja Klotilda za pljučnico, ali je vzlic svojji visoki starosti prebolela. Nedavno temu se jej je napravil tur na glavi in ta bolezen jo je spravila v grob.

hotel tudi Bienerth Čehi pridobiti. Ko pa je čul njihove zahteve, je kratkoma demisioniral. — Tako se zna zgoditi tudi Gautschu, da-si vlada danes med Čehi zelo dobro razpoloženje za pozitivno politiko. Celo organ čeških radikalcev „Češko slovo“ brenka na precej zmerno struno. Piše namreč: „Bienerthov padec je sicer uspeh enotnega češkega kluba, a je le negativen uspeh. Ako hočemo doseči pozitivnih uspehov, je potrebna za to enotna, trdna, energična in z merna politika. Potrebno je trdno sporazumljenje, ker zdaj še-le prične najtežje in odgovornosti polno delo, radi katerega je bil sklenjen češki volilni kompromis. O Gautschu sodi list tako-le: „Čehi imajo s Gautschem zelo slabe skušnje, ker operira le z obljubami.“

Jugoslovonom pa bi zopet enkrat priporočali, da si vzamejo Čehi za izgled. Zato kličemo jugoslovanskim poslancem tudi mi: „Ako hočemo doseči pozitivnih (negativnih imamo itak dovolj), vspehov, je potrebna enotna, trdna, energična in z merna politika.“

In — tako bi pripomnili mi — na koncentrirano narodno silo sloneča politika. Tako kličemo danes na ves glas na vse strani. Vsi imamo občutek, da smo vstopili ravnokar v zgodovinsko-važen moment v političnem življenju države. Na nas je, da moro izkoristimo ta moment. Najvišji interes naroda in njegova bodočnost zahteva imperativno, da se voditelji naših strank povzdignejo nad misel na specialne koristi lastne stranke in da se povspono na višino skrbi za narodno skupnost.

Ako se ta naša nada uresniči, utegne Gautschev nastop pomenjati za nas prestop v boljšo bodočnost.

Dnevne vesti.

Sestava novega poljskega kluba. — Lvovska „Gazeta Narodowa“ poroča, da bo novemu poljskemu klubu pripadalo 19 konservativcev, 26 členov poljske ljudske stranke, 15 demokratov, 2 pristaša poljske napredne stranke in 9 Vsepoljakov. Ukrajinski poslanci Galicije bodo tvorili — kakor zagotavljajo v maloruskih krogih — skupni klub z ukrajinskimi poslanci iz Bukovine.

Ženitev nadvojvode Karla Frana Josipa. V dunajskih dvornih krogih se razširja zanimiv načrt glede bivanja nadvojvode Karla Frana Josipa in parmske princesinje Zite. Mladi par se nastani baje v Budimpešti v novem krilu budimske kraljevske palače.

Grof Kielmansegg postane guverner bosanske deželne banke. Z Dunaja poročajo: Govori se, da bo dosedanji namestnik nižavavstrijski grof Kielmansegg, ki je stopil v pokoj, imenovan guvernerjem privilegirane deželne banke za Bosno in Hercegovino.

Guvernerja bosanske deželne banke imenuje cesar na predlog skupnega finančnega ministra. Dosedanji guverner tajni svetnik Maksimilijan Jansekovic je bil imenovan leta 1895, ko je bila ustanovljena bosanska deželna banka. Sedaj hoče Jansekovic odstopiti.

Stroški za kronanje angleškega kralja. Angleška država je imela povodom kronanja kralja Jurja V. stroškov okoli 7 in pol mil. lir in sicer: dva milijona za koncentriranje vojske v London; pol milijona za veliko pomorsko revijo dne 24. junija pri Portsmouthu, v kateri je sodelovalo 167 angleških in 30 unanjih vojnih ladij; 900.000 lir za vladarje in indijske čete, ki so prišle v London; 250.000 lir za vsprejemanje inozemskih odposlancev; 275.000 lir za povabljenice, kolonijanske čete itd.

V teh svotah pa seveda niso uračunani ogromni stroški, ki jih bo nosila kraljevska hiša za ceremonije, gostije, vsprejemanja itd. in ki bodo seveda tudi precej veliki. K temu pridejo še stroški, ki so jih imele velike angleške rodbine.

torja in Louisa Napoleona ter princesinjo Leticijo, sedanjo vojvodinjo Aosta; toda vzlic temu je bil ta zakon nesrečen.

Princ se je kmalu udal razuzdanemu življenju, ki je bilo tudi za tedanje pariške prilike škandalozno, a njegova nesrečna soproga Klotilda se je čim dalje bolj zatekala k molitvi in pobožnosti. Ko pa je cesarica Evgenija dne 4. septembra 1870, ko je bila po porazu pri Sedanu proglašena republika, morala potegniti iz Pariza v kočiji svojega zornega zdravnika, se je mogla princesinja Klotilda na svoji ekvipaži z livriranim slugom ob belem dnevu odpeljati na kolodvor. Da, še več, ljudstvo se je na ulicah pred njo odkrivalo, in jo tako nagradilo za njeno neomadeževano življenje.

Ko je padlo cesarstvo, sta se princ Napoleon in Klotilda ločila. Princesinja se je preselila na svoj grad Moncaliere v gornji Italiji, a njen soprog si je daleč od nje utelel svoj posebni dom. Tudi v javnosti se je slabo govorilo o princesinji, dokler se ni meseca novembra lanskega leta belgijska princesinja Klementina poročila na gradu Moncaliere s sinom princesinje, Viktorjem Napoleonom. Kmalu potem, meseca februarja, je obolela princesinja Klotilda za pljučnico, ali je vzlic svojji visoki starosti prebolela. Nedavno temu se jej je napravil tur na glavi in ta bolezen jo je spravila v grob.

Domače vesti.

„Slovenec“ smo se mi hudo zamerili in apostrofira nas oistro, kako da smo mogli trditi, da je kandidat njegove stranke Brenčič zmagal proti Ploju s pomočjo štajercijanskih nemškutarških glasov!

Na to apostrofo ostanemo dolžni odgovora tako dolgo, dokler nam ne odgovori „Slovenec“, kako je mogel trditi, da je dr. Gregorin zmagal proti dru. Stepančiču s pomočjo socijalnih demokratov, ko je vendar povsem jasno iz števil, da je za Gregorina glasoval le mal del socijalnih demokratov in da bi bil ta kandidat tudi brez teh socijalno demokratičnih glasov imel še vedno častno večino proti Stepančiču?!

Če je „Slovenec“ ljub njegov Brenčič, pa je nam ljub naš Gregorin.

Naša šolska mizerija je neznosna. — Sami moramo plačevati in vzdrževati šole, ki so prenapolnjene. Vsi oni, ki čutimo to mizerijo, očetje in matere, zbrati se moramo prihodnjo nedeljo v Narodnem domu, da zagromi iz tisočev grl: Hočemo slovenskih šol.

C. kr. davkarja. Poročajo nam, da davčni urad, oddel. II., pošilja slovenskim strankam in celo društvom nemško-laške tiskovine, izpolnjene nemški in na nemško-laškem omotu z laškimi naslovom! C. kr. uradi izvajajo in žalijo na ta način slovenske davkoplačevalce, kar mora nehati na vsak način! Plačevati in v zahvalo biti žaljeni in zapostavljeni — je menda malo preveč!

Toliko na znanje dotičnemu ravnateljstvu.

Slovenski oče! Tvoje mesto prihodnjo nedeljo ob deseti predpoludne je v Narodnem domu.

Slovenska mati! Ti pojdeš tudi prihodnjo nedeljo v Narodni dom, da dvigneš svoj glas v prilog slovenskih šol.

Še par dni naš loči od 1. nastopa „Tržaške Sokolske Župe“. Vrdeljski „Sokol“ prav pridno pripravila razne tribune in telovadišče. Veleugledna tvrdka Martelanc v Barkovljah, nam je brezplačno posodila več vozov stavbinskega lesa. Veletrgovec Mančkoč pa mlajev in raznega lesa. Tudi domačini so dali na razpolago vse, kar je porabnega. Napravijo veliko tribuno za sedeže II. vrste a manjšo za I. vrste. V sredi tribune I. vrste je loža za zastopstva. Nasproti telovadišča sta dva velika paviljona, v katerih bodo naše narodne in poštvalne dame prodajale v korist „Sokolu“. Da bo pa izkupiček tim večji, prosijo razne rodoljubke in rodoljube, naj jim pošljejo, kar kdo lahko vrpi, g. Biček v Narodni dom ali v otroški vrtec v sv. Ivanu. — Opozarjamo, da se bo točilo „Sokolsko“ pivo, črna kava in malinovoc, ter prodajale razne slaščice po zelo skromnih cenah. Ker so stroški veliki, nadeja se odbor obilne vdeležbe. Prepričali smo se na Opčinah in na Proseku, da Sokol uživa med občinstvom vse simpatije. —

Upamo, da se slavno občinstvo odzove v velikem številu ter s tem pokaže to, kar je pokazalo že na Opčinah in Proseku!

Slovenski mladenič! Slovenska deklica! Tudi vidva ne smeta manjkati na nedeljskem manifestacijskem shodu. Nihče ne sme izostati.

Agitirajte za največjo udeležbo od moža do moža, od žene do žene, od mladeniča do mladeniča, od hiše do hiše, od družine do družine, od delavnice do delavnice.

Vsak Slovenec, vsaka Slovenka, mora te dni zakaliti prijateljlu ali prijateljici, znancu ali znaniki. V nedeljo vsi na shod v Narod. dom!

Izlet po morju v Devin priredijo v nedeljo dne 9. t. m. s posebnim parnikom Združene skupine slov. ženstva N. D. O. v Trstu. Odhod s pomola sv. Karla ob 3. uri in pol popoldne; zato je potrebno, da se izletniki zberejo že ob 3. uri na pomolu. — Vozni listek tja in nazaj (vračunjena je pri tem tudi vstopnina k veselic) stane 1 K 40 stot. Na parniku, pri veselic in k plesu bo sviralo godbeno društvo „Lira“ iz Rojana pod vodstvom kapelnika g. Majcena. Na veselic bo sodelovalo tudi iz prijaznosti pevsko društvo „Ladija“ iz Devina. Vsak, izletnik naj si preskrbi vozni listek do sobote zvečer.

Vozni listki se vdobe v predprodaji v centrali NDO ulica Lavatoio 1, I., v združ. gostilni članov NDO v ulici Carradori, v „Kons. zadruzi“ ulica Bosco, v uradu NDO pri sv. Jakobu in v mlekarni predsednice Slemič v ulici Industria št. 55. Čuje se, da se po mestu širijo govorice, da se izlet ne bo vršil. Na te neutemeljene govorice odgovarjamo, da se izlet vrši prav gotovo. Ako bo morje nizko, se izletniki izkrcajo v Sesljanu odkoder je 20. min. peš do Devina. Zato v nedeljo: Vsi v Devin!

Slovanski vsesokolski zlet so postali nekaki slavnostni narodni prazniki pri vseh Slovanih, ki se praznujejo v določnem razdobju tako, da se ne križajo prirreditve, ampak se lepo vrste po posameznih plemenih. Prvo je priredilo slovansko olimpijado češko sokolstvo. 18. junija 1882 se je vršil I. češki vsesokolski zlet v Pragi; pod vodstvom dr. Miroslava Tyrša je nastopilo pri javni telovadbi 700 telovadcev, izpredoda se je pa udeležilo 1600 članov. Zlet je sijajno vspel in je imel za nadaljni razvoj sokolstva neprecenljivo važnost. Pri vsakem nadaljnem zletu je udeležba mogočno narasla, čas slavnosti se je pa

PODLISTEK.

Smrt princesinje Klotilde Bonaparte.

V Turinu je umrla minolo nedeljo zvečer princesinja Klotilda Bonaparte.

Princesinja Klotilda Bonaparte se je rodila dne 2. marca 1843 in je bila najstarejša hči pijemonteškega kralja Viktorja Emanuela II., ki je pozneje postal prvi kralj ujedinjene Italije. Njena mati je bila avstrijska nadvojvodinja Adelajda. Princesinji Klotildi je bilo 12 let, ko jej je umrla mati; a njen oče se ni mnogo brigal za njo in za njene sestre. Po smrti svoje prve žene se je, kakor znano, poročil z Rozo Vercelone, krasotico iz nižjih slojev, s katero je imel več otrok in katero je pozneje tudi povzdignil na grofico Mirafiore.

Tako je bila mlada princesinja popolnoma prepuščena vzgoji dvornih dam in dvornih duhovnikov; zato je pa postala popolnoma apatična nasproti svetu in so jo radi nje pobožnosti nazivali „dvorno svetnico“. Komaj je prešla detinjisko dobo, je kakor šestnajstletno dekle postala žrtev brutalne politike.

Francoski cesar Napoleon III. je za to,

moral vedno podaljšati. II. češki vsokolski zlet 28.—30. junija 1891 je pokazal že krasen napredek. Telovadcev 2500, članov v kroju 5600. Na III. češkem vsokolskem zletu 28.—30. junija 1895 je bilo v izpovedu 7366 članov, pri prostih vajah pa je nastopilo 4271 telovadcev in na orodju 421 vrst. Prvikrat je topot nastopil sokolski naraščaj (700 gojencev). Izredno mogočno udeležbo nam kaže IV. češki vsokolski zlet v dneih od 28.—30. junija in 1. julija 1901: gostov 510, članov v kroju 11.000, telovadcev pri prostih vajah 6705, na orodju 734 vrst, naraščaja 1988. V. češkega vsokolskega zleta 28.—30. junija in 1. julija 1907 se je udeležilo 1250 gostov in 12.800 čeških Sokolov; pri prostih vajah je nastopilo 7600 članov, 2400 žen, 500 gojenk, 500 trgovsko-obrtnega naraščaja in 1800 šolske dece. VI. češki vsokolski zlet, ki bo zaeno I. vseslovanski sokolski zlet, se vrši prihodnje leto. Vsi češki vsokolski zleti so bili v zlati, stostolpi Pragi, kjer je tekla zibelj češkemu in vsemu slovanskemu sokolstvu. Udeleževali so se jih v večjem ali manjšem številu tudi posamezni slovanski narodi, ki so spoznali na njih mnogo novih virov in sil za jačenje in vzgojo lastnega rodu.

Po „Naši bodočnosti“.

Veliko zanimanje vlada med našim ljudstvom za nedeljski shod, na katerem zopet dvignemo svoj glas v prilog naših šolskih zahtev. Zato se smemo tudi opravičeno nadejati, da bo nedeljski shod manifestacija, kakršnih smo dosedaj tržaški Slovenci še malo priredili!

Ciril-Metodova ženska podružnica opozarja vse članice na občni zbor, ki se bo vršil v soboto 1. julija ob 5. uri popol. v dvorani „Slovanske Čitalnice“ v „Narodnem domu“. K obilni udeležbi vabimo vse tržaško žensko, ki se zanima za naš prospeh. Posebno pa vabimo matere onih otrok, ki pohajajo naše družbine šole. Pridite torej vse, ki poznate potrebe naše šolske družbe in ki morebiti tudi živite nje dobroto.

Pozabiti ne smemo, da se bo prihodnjo nedeljo dne 2. julija t. l. vršil velik shod, na katerem naj naše ljudstvo ponovno dvigne svoj glas, da bo jasno in odločno odmevalo: **HOČEMO SLOVENSKE ŠOLE!**

„Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov“ in **„Zveza jugoslovanskih železničarjev“** sklicujeta za danes v petek ob 8. in pol uri zelo važno skupno sejo, ki se vrši v ulici Lavatoio št. 1, I. Odborniki obeh društev naj pridejo točno in zanesljivo.

Kdor ne pride na shod v nedeljo, ne pojmuje važnosti slovenskih šol v Trstu. Kdor vrši svojo narodno dolžnost ob vsaki priliki, jo stori tudi prihodnjo nedeljo.

Plačevalcem pridobnine. — C. kr. finančno ravnateljstvo nam je doposlalo: Po § 39 zakona z dne 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 o neposrednih osebnih davkih se ima občno pridobnino, ki je v prvem poglavju imenovanega zakona urejena, odmeriti na podstavi napovedi, katere morajo podati davku podvrženi posamezniki. Pozivljajo se torej vse one stranke, ki v neposredno državnem mestu Trstu in v okolici, v pokneženi gofiji Goriški in Gradiščanski, ter v mejni grofiji Istrski izvršujejo kako obrt, ali se pečajo s kakim drugim opravilom, ki donša dobiček, ter so zato v smislu § 1 imenovanega zakona podvržene občni pridobnini, da sestavijo vestno in kakor najbolj vedó, resnično napoved za priredbeno dobo 1912—1913, ter da jo, ali pismeno izročijo, ali ustmeno javijo v času od 1. julija do 1. avgusta 1911 pristojni davčni oblasti I. stopinje (c. kr. davčnimi administracijama v Trstu, Piazzetta della Chiesa evangelica št. 2, II. nadstropje in Corso št. 37, II. nadstropje, odnosno c. kr. okrajnim glavarstvom, ali onim c. kr. davkarjem, ki se nahajajo v krajih, kjer ni c. kr. okrajnega glavarstva). Tiskovine za napovedi se dobivajo brezplačno na navedenih oblastih in uradih.

Kako je treba sestaviti napoved, govore §§ 39, 40, 42 imenovanega zakona; §§ 41 in 64 pa poučujeta o dolžnosti, kako je treba zglašiti nova podjetja, dela in obrtišča. Glede nasledkov, ki nastanejo, ako bi se napoved ne predložila, ali, ako je napravljena napačno in nepopolno, glej §§ 239, 241, 243 in 244 imenovanega zakona. — Stranke, ki želé podati svoje napovedi ustmeno na zapisnik, se pozivljajo, naj v lastnem interesu, radi poznejšega navala strank, pridejo prej ko možno k pristojni davčni oblasti I. stopinje, odnosno v bližnjo c. kr. davkarijo, da oddajo svoje ustmene napovedi. Glede onih podjetij ali del, ki so navedena po abecednem redu v izkazu, nahaajočem se na zadnji strani tiskovine za napoved, treba je navesti razum splošnih znakov podjetja tudi posebne znake, ki so imenovani v izkazu pri dotičnem podjetju ali delu.

Končno se opominjajo davčni obvezanci, da imajo dolžnost natančno popolniti vse točke obrazca za napoved za pridobnino, ter se priporoča, da kar najbolj

skrbno store to svojo dolžnost, ker je to v prvi vrsti na korist davkoplačevalcev samih.

Občni zbor „Dramatičnega društva“ v Trstu, ki je, zaradi nepričakovanih ovir bil predčasno odpovedan, se bo vršil nepreklicno v soboto, 1. julija ob 8. in pol zvečer z istim dnevnim redom. Na ta zanimivi občni zbor vabimo vse društvene člane in prijatelje slov. gledališča.

Na manifestacijskem in protestnem shodu, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo, dne 2. julija t. l. v prilog našega šolstva, bo poročal ravnatelj Ulčakar o strokovni strani in dr. Rybář o sedanji in bodoči akciji našega šolskega vprašanja.

Na c. kr. izobraževališču za učiteljice v Gorici se bode vpisavalo v I. tečaj dne 1. julija t. l. od 8—12 ure dopol. in od 3—6 ure pop.

Gojenke se imajo zglašiti v spremstvu starišev ali pa njih namestnikov in morajo predložiti zadnje šolsko izpričevalo, uradno-zdravniško potrdilo o fizični sposobnosti ter krstni list.

Tržaška mala kronika.

Nov sumljiv slučaj kolere na parniku „Oceania“. Parnik „Oceania“, ki je pred petimi dnevi priplul iz Amerike in na katerem je neka ženska obolela in umrla za kolero, je bil pet dni v kvaranteni v lazaretu sv. Jerneja. Včeraj so imeli parnik izpustiti iz kvarantene in je bil pripravljen da odpelje, ko se je pripetil nov drugi sumljiv slučaj kolere. Obolela je neka žena za sumljivimi znaki kolere, vendar niso še bakteriološko ugotovili, ako je res prava azijska kolera. Vzlic temu je zdravstvena oblast ukrenila, da ostane parnik do daljne odredbe še v kvaranteni. Jutri o tem odločijo definitivno.

Koledar in vreme. — Danes: Spomin sv. Pavla. Jutri: Teobald šk. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 26° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti.

Akad. ferijalno društvo „Balkan“ opozarja, da se vrši danes 30. t. m. pevška vaja v dvorani „Slav. Čitalnice“ (Narodni dom) ob 7^{1/2} zvečer.

I. zlet tržaške sokolske župe se bo vršil v nedeljo, dne 2. julija 1911 v Vrdeci-Sv. Ivan-Trstu na vrtu „Gospodarskega društva“ pri cerkvi. — Vspored: 1. Zjutraj ob 6. uri tekmovalna telovadba. — 2. Ob 8. uri začetek izkušnje za javni nastop: a) ženski oddelek, b) moški naraščaj, c) ženski naraščaj, d) člani. — 3. Popoldne ob 2. uri sprejem došlih gostov pod vrdejskim kolodvorom. (V ta namen se sestanejo vsi udeleženci v kroju ob 1. in pol pred „Narodnim domom“). — Ob 3. uri in pol izpoved. — 5. Ob 4. uri

JAVNA TELOVADBA

a) Proste vaje članov. b) Vaje z bati in štiti moškega naraščaja. c) Vaje s šerpami ženskega oddelka. d) Vaje z zastavicami ženskega naraščaja. e) Vaje ženskega oddelka na bradljah. f) Orodna telovadba članov. g) Vrsta tržaške župe na treh bradljah. Vstopnina: k tekmi 20 vin., k javni telovadbi 50 vin., sedeži prve vrste 2 kroni, druge vrste 1 K poleg vstopnine. Na zdar! Predsedstvo.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico naznanja, da se nameravani izlet v Branico 1. julija t. l. odloži na poznejši čas in sicer radi zaposlenosti večine pevcev in pevk in družih članov društva.

Nar. del. organizacija.

Delavci škedenjskih plavžev imajo jutri (v soboto) zvečer ob 7. uri sestank v prostorih „Gospodarskega društva“ v Škedenju. Tovariši skrbite za mnogoštevilno udeležbo.

Drevi 30. t. m. je ob 8. uri zvečer občni zbor skupine N. D. O. „Lloyd“ v prostorih N. D. O. pri sv. Jakobu z naznanjenim dnevnim redom.

Skupina NDO Sv. Marko—Sv. Andrej ima v ponedeljek 3. julija ob 8. uri zvečer v prostorih N. D. O. pri sv. Jakobu občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. razmere skupine; 2. razprava o podpornem fondu; 3. volitev odbora; 4. raznoterosti.

Ker so na dnevnem redu tako važna vprašanja, apelujemo na tovariše člane, da se vsi do zadnjega udeleže tega občnega zbora.

DAROVI

— Podružnici sv. Cirila in Metoda na Vrdeci so darovale mesto šopka vrtnarici g.čni A. Čargovi sledeče g.g.e: Draga Valentič 1 K, Tončka Godina 1 K, Marica Mijot 1 K, Ljuba Laurenčič 1 K, Ana Godina 1 K, Marica Furlani 1 K, Tereza Baretto 1 K, Vincenca Gionichetti 1 K, Slava Godina 1 K, Ivanka Gropajc 1 K, Tereza

POHIŠTVO SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje g. prof. dr. V. Lieblein,
profesorja kirurgije na nemški univerzi v Pragi

G. J. SERRAVALLO
Trst.

Po Vaši želji Vam naznanjam, da sem že večkrat in z uspehom prepisoval Vaše **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** (Vino dl China Ferruginoso Serravallo) v mnogih slučajih.

PRAGA, 9. marca 1910. Prof. Lieblein.

Odlikov. tovarna sodovke in šampanjsko šumečih pokalic
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Rimu l. 1910.

Viljem Hribar
na Opčinah 191

naznanja cenj. odjemalcem da ima glavno zalogo za bodočo sezono cevi (cilindrov) ogljenčeve kisline za pivo.
Priporoča se tudi za odjem pokalle in sodovke.
Za točno postrežbo se jamči.

Velika razsvetljava
Škocijanske jame

bo v nedeljo, dne 2. julija t. l. od 12.—2. ure pop. pri vsakem vremenu.

Vstopnice se vdobivajo pri vходу v jamo: 2 K za odrasle osebe; 1 K za otroke.

Posebni vlak c. kr. drž. železnice do Divače.
Odhod iz Trsta ob 9. uri 28 minut predp., odhod iz Divače ob 8. uri 05 min. zvečer.

Cena vožnje tja in nazaj:
II. razred. K 3.—
III. K 2.—

Restavracija Žnidarsič
ŠAPJANE

železniška postaja med Ilirsko Bistrico in Opatijo, pešhoda 1^{1/4} ure.
Avtomobilska postaja Trst—Opatija—Reka.

Odda za letni čas od 1. julija do 30. septembra oziroma tudi za krajši čas

7 elegantnih sob.

Gostilniške cene zmerne. — Za vso dobo po dogovoru. — Gozdna lega zdrava in priključiva za izprehode. — Priporoča se

H. Žnidarsič.

Velika klobučarna
Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.
Specijaliteta: trdi angleški klobuki.
Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št. 34.

Splošno anonimno društvo za prevažanje
Via Ghega 3, Telefon 2487.

Shramba in prevažanje pohištva **Razpošil. in shramba kovčkov**
Telefon 1220. Telefon 2572.

Čiščenje in shramba preprog
Telefon 2573.

Čevljarska zadruga v Mirnu
pri Gorici

Prodajalnica čevljev v Trstu vla Barriera vecchia 38

naznanja P. N. občinstvu v mestu in okolici, da ima vedno v svoji prodajalni **VELIKO IZBERO** vsakovrstnih čevljev za gospode, gospe in otroke. Dobi se tudi močne čevlje za delavce in težake vsake vrste in lastnega izdelka. Sprejemajo se naročila po meri in tudi vsakovrst. poprave. Zadruga izdeluje čevlje tudi za c. kr. vojno armado v popolno zadovoljstvo.

Goljufija v blagu in izdelovanju je izključena.
Priporoča se torej slavnemu občinstvu in okolici v slučaju potrebe, da ne zamude priti v nje prodajalno.

Prodajalno v Trstu, vla Bar. vecchia 38

Vsem : gospodinjstvom **KOLINSKO CIKORIJO** **v korist družbi sv. Cirila in Metoda**
toplo priporočamo edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

Višnjavec 1 K, Marica Špical 1 K, Tončka Jakel 1 K, Marija Benčič 1 K in Antonija Jakel 60 stot.

G. ca Gregorič je darovala za „kolo sreče“ na CM slavnosti dve pleteni narodni torbici.

Vesti iz Goriške.

Izletnike, hribolazce in potujoče občinstvo v gore opozarjamo na novi, moderno opremljeni poštni avtomobilni omnibus, prostoren za 30 oseb, ki vozi vsaki dan ob 4. uri popoldne iz železn. postaje Sv. Lucija-Tolmin skozi vso soško dolino do Bovca in zjutraj ob 6.30 nazaj.

Narodna delavska organizacija v Gorici ima v nedeljo dne 2. julija ob 9. uri predpoludne izredni občni zbor z običajnim dnevnim redom in sicer v prostorih gostilne Mozetič ul. sv. Antona.

Telovadno društvo „Sokol“ v Komnu priredi v nedeljo dne 2. julija t. l. na dvorišču g. Josipa Žigona veselico z igro, petjem in plesom. Čisti dobiček je namenjen za nakup telovadnega orodja in za „Ljudsko knjižnico“ v Komnu.

Vesti iz Istre.

Iz Truš. Dne 25. junija smo imeli pri nas veselico, s katero je bilo združeno poljudno znanstveno predavanje. Veselica je izpadla nad vse sijajno. Da pa je veselica tako dobro izpadla, na tem se je zahvaliti onim pevskim društvom, ki so se odzvala našemu skromnemu vabilu. To so društva „Svoboda“ iz sv. Antona, „Neodvisnost“ iz Marezig z godbo ter „Jadran“ iz Gažona, tudi z godbo.

Posebno pa se imamo zahvaliti g. dr. u Josipu Agnelettu, ki nam je drage volje pre- daval „O pogojih za napredek našega naroda“.

Nadalje se zahvaljujemo pevskemu društvu „Branik“ iz Šmarj za poslano vstopnino ter vsem onim, ki so vstopnino preplačali.

Posebej se zahvaljujemo slav. društvu „Svoboda“ za posojeni oder ter vsem onim gospodom podjetnikom v Truškah, ki so nam posodili les za ograjo.

Odbor pev.-bralnega društva „Straža“ v Truškah.

Pravico javnosti za šolsko leto 1910/11 je podelil naučni minister I. in II. razredu občinske realne gimnazije na Voloskem.

Proslava narodnega praznika sv. Cirila in Metoda v Pazinu. Predpriprave za to veliko slavo, ki se bo vršilo 2. julija na vrtu pazinskega „Narodnega Doma“, so v polnem teku. Vrle narodne dame so prevzele same v svoje roke del pripravljene dela in s tem olajšale odboru posel. Pri veselici, katere se bo udeležilo veliko število preprostega naroda, bo sodelovala mlada, čila pazinska godba s svojim zaslužnim učiteljem, dijaški gimnazijski orkester, dijaški pevski zbor, učenci in učenke ljudske šole, sokolski možiki in ženski naraščaj. Program je izredno bogat in obsega 17 toček. — Med drugimi je posebno naglasiti prigodni govor g. profesorja Frana Novljana. Po dovršenem programu bo svobodna zabava s šaljivo pošto, tombolo in korijandoli.

Za največje število dobljenih razglednic določeno je lepo darilo. Na vrtu bodo štirje paviljoni, za cvetje, za slaščičarje, odbor je poskrbel za točno in dobro postrežbo z jedili in pijačo po zmernih cenah.

Čisti dobiček je namenjen za dobrodelne namene in s strani našega nar. občinstva nadejamo se obile vdeležbe. — Družine in osebe, ki ne bi slučajno dobile vabila pravočasno, vabijo se tem potom na veselico. Vstopnina znaša 60 stotink, za dijake in vojake 40 stotink.

Blagajne se otvorijo ob 4. Začetek ob 4 in pol pop.

Razne vesti.

Ukradeni nakit v gledališču. — Iz Londona poročajo: Med sijajno predstavo v gledališču Convent Garden je bil neki dami ukraden nakit, vreden 300.000 mark. Dama je zapazila, da jej manjka nakit, ko je odhajala iz gledališča. Prijavila je stvar in ravnatelj gledališča je dal preiskati vse sumljive osebe ali brez uspeha. Sodijo, da nakit ni bil ukraden, ampak izgubljen. Onemu ki ga najde, je ponujena nagrada 10.000 mark.

Stroj za reševanje aeroplanov. Iz New-Jorka poročajo: Znani elektrik markiz Antonio, ki je pred letom dni vzbudil pozornost aviatikov, je napravil stroj za veševanje aeroplanov. Stroj je tako vreden, da se more aviatik — ako se mu pripeti v zraku kaka nesreča — s tem strojem spustiti ravno na zemljo z višine 5000 metrov.

Linčani šofer in avtomobil. V predmestu Barcelone sta se dve mladi deklici stari 10 in 12 let vračali na kolesih s sprehoda. V neki ulici, ko sta vozile preko ceste, je zadel na njiju nek avtomobil in je v pravem pomenu besede razmesaril. V kratkem času se je zbralo občinstvo okolu avtomobila, zgrabilo šoferja in ga v strašnem pomenu besede linčalo, na to je množica napadla avtomobil in ga zažejala. Policija je morala nastopiti z golimi sabljami in razgnati razjarjeno množico.

Laži knez Radziwill je hotel postati praktikant na dalmatinskem namestništvu. V maju t. l. je neki dr. Janusz Sergije knez Radziwill prošil za mesto conceptnega praktikanta na dalmatinskem namestništvu. Način, kakor je bila prošnja sestavljena in nbroj dokumentov, ki so bili prošnji priloženi, pa so vzbudili sumnjo in namestništvo se je obrnilo na policijo v Gradcu in drugih mestih za informacije o tem mladeniču. Med tem pa je mož že bil aretiran na Dunaju.

Ta navadni slepar je sin nekega kajzarja in se imenuje Ivan Potyva. On je s svojo veliko spretnostjo v varanju in ponarejanju dokumentov ter nadevanju visokih plemiških imen prevaril mnogo ljudi in dobil razne državne službe. Pred nekaj časom je dunajska policija doznala, da stanuje na Dunaju notarski koncipijent dr. Janusz knez Radziwill, ki se je rodil leta 1883 na Dunaju. V hiši, kjer je stanoval, so ljudje začeli sumiti, če je ta človek res knez Radziwill, ker je bilo znano, da je pokojni knez Sergij Radziwill, katerega sin bi imel biti baš ta dr. Janusz Radziwill, zapustil le eno hčer, a nobenega sina. Zaslišan na policiji, se je zamotal v protislovja, ter konečno priznal, da ni opravičen nositi ime kneza Radziwilla.

Izkazalo se je, da je imel že različne državne službe pod raznimi izmišljenimi imeni. Bil je kot vitez Polotynski avskultant na deželni sodnji v Krakovu, kot knez Woranický praktikant pri deželni vladi v Bosni, kot knez Populinski avskultant pri neki sodnji v Galiciji itd.

Bil je zaprt v norišnici, od kjer je pa pobegnil, v zaporu, od kjer je tudi pobegnil itd.

Sedaj je mož zopet na varnem in mu tako hitro brčkone ne bo zopet mogoče, da bi razvijal svoj, vsekako izvanredni talent.

x Kubelikove gosli. Jan Kubelik je igral te dni v Londonu na goslih, ki jih je kupil za 100.000 mark. Kubelik je izjavil, da bi jih ne prodal tudi za dvojno ceno. Gosli so stare 200 let in že sto let ni nihče na njih igral. Skozi 40 let so počivale v zbirki mister George Haddock. Te gosli se smatrajo za najboljše na svetu.

Vročina in sneg v New-Jorku. Nekaj dni je bilo v New-Jorku strašno vroče; mnogo ljudi je zadela solnčarica. Nato je pa kar naenkrat postala mrzlo in pred par dnevi je snežilo dobre pol ure nad New-Jorkom. Potem je nastala kmalu zopet vročina. Takih prememb v temperaturi zadnje čase je bilo že obilo. Te premembe povzročajo veliko umrljivost pri otrocih.

Katero je pravo ime Hercegovine. Današnja Hercegovina je dobila svoje ime od Stepana Hercega. Prej se je imenovala Humska zemlja — Zahumlje-Hum. Pri Mostaru nasproti zapadu leži hrib Hum; za časa Mihajla Viševića v X. stoletju je bil na tem hribu grad Hum, po njem so se nazivali Viševići humski gospodarji, Humska zemlja, Zahumlje, Hum. To je šlo skozi ves srednji vek. Vse listine in ukazi omenjajo Hum in Zahumlje. Ime Hercegovina je nemškega izvira, dočim je Hum slovanskega korena.

„Hrvatska Zajednica“ zato predlaga, naj bosanski deželni zbor sklene, da se Hercegovina spremeni v starodavno ime Zahumlje ali Hum, in nato pristanejo gotovo Srbi, Hrvati in muslimani.

Veliki potres na kopnem in na morju v Čilu. Iz Santiaga v Čilu prihajajo sedaj naknadno, potem ko so vzpostavljene brzovjavne zveze, vesti o velikem potresu na kopnem in na morju. — Glasov vesti iz Iquiqua so posledice potresa grozne. Cerkev Srca Jezusovega v poslednjem mestu se je popolnoma zrušila. Kržarka „Esmeralda“, ki se je nahajala v luki in parnik „Ade-laide“, sta se potopila. Na obali Diarra se je potopilo kakih 60 ladij, utonilo je tudi mnogo ljudi. Parnika „Magdalena“ in „Magelhaens“ sta posrečila na potu v Bisague. Vse pristaniško področje v Basagui je razdejano. Kolikor je bilo možno do sedaj preračunati, znaša škoda okolu 15 milijonov.

Dne 26. t. m. zvečer se je potres ponovil, in napravil mnogo škode ne sicer v Santiagu, pač pa v okolici.

Treščilo v rezervoar nafte. Iz Krakova poročajo, da je razsajalo minoli ponedeljek v okolici Gorlicej grozno neurje, treščilo je tudi v rezervoar nafte, ki se je vžgal. V hipu se je razlila goreča nafta po vsej vasi, po cestah, tako da je vas izgledala kakor goreče morje. Še le popol. je nehalo goreti. — Škoda, ki jo je povzročil požar, je zelo velika.

Proda se takoj zaradi družinskih razmer velika dobrodoča mlekarina s hišo in posestvom vred. Hiša se nahaja na Gorenjskem tik železniške postaje v posebno lepem kraju in ob državnih cestih; obsega okrog 160-170 m ², ima lasten vodovod, opremljena je z modernimi stroji na parno turbino, ima ledentico napojeno z ledom. Mleko se lahko takoj odpošilja; je v kraju, kjer je tudi tujski promet. A o kupa mlekarstvo ne bi vosečilo, se hiša pripravi lahko za letovišcarje. V hiši se lahko napravijo kopežji, ker je v nji vodo od in izdelovalec pare. Hiša ni še popolnoma dočelana, a je že le pripravljena za mlekarstvo v pritiščju. Okoli hiše je zemljišča 3 arav 93 m ². Kar se tiče mlekarne v okolici hiše, se lahko nabavi vsaki dan mnogo mleka prve vrste in razpošilja v Trst; v hišo se lahko upelje druga trgovina ali obrt. Kupovalec bi lahko zaslužil lep denar in živel v mirnem, zdravem kraju. — Več po e MARTIN LANGUS, Izate pri Z. gorju 1108

Meblovana soba se odda takoj. U. Madonna del mare 2, vrata 16. 1130

Urar Čelo Squadrani v Trstu, ulica Scallinata št. 1. - Prodava in popravlja ure po nizki ceni in z garancijo. Popravlja budilnice po K 1.-. 868

16-letna gospodična, večša slovenskega, nemškega in laškega jezika išče službo v trgovini kot prodajalka ali blagajničarka. Prijazne ponudbe pod „R. Š. 1227“. 1227

Meblovana sobica se odda takoj za 10 K mesečno, ulica Gaspare Govzi 3 II, vrata 5. 1109

Išče se za malo družino vestna služkinja, ki zna tudi kuhati. Naalov pove Inse-ratni oddelek Edinosti pod št. 1110. 1110

Izvežbani voditelj za gostilno se išče takoj pod dobrimi pogoji; z hteva se kavcija. Pojasnila v kavarni Olimpo, via Tintore 3. banko. 1111

Dalmatinska gostilna v ul. Nuova št. 18. Vino črne, dalmatinsko, po 80 st., opolo 88 in belo 96. Dobra kuhinja. 1050

Izredna prilika. 6 novih šivalnih strojev Singer, kupljenih na dražbi, je na procaj za kron 62; tri leta garancije. Trst, ulica S. Caterina 7, dvorišče. 1112

Josip Semulič TRST, ulica dell' Istituto št. 5. Priproča slav. občinstvu SVOJO PEKARNO in SLADČIČARNO, v kateri se dobi cel dan svež kruh in raznovrstne slaščice. Meka iz I. mlinov ter maslo. Likeri, vino in pivo v stekl. Postrežba tudi na dom.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel na svoj račun dobroznano gostilno „PRI FRANCU“ v Trstu, ul. Giosue Carducci 33. Za dobro pijačo, kuhinjo in postrežbo skrbi in se toplo priporoča JAKOB ORTAR.

Na obroke! Velika zaloga izdelanih oblek. Velika izbira letnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteti v veznji. Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene. Adolf Kostoris - Trst Ulica S. Giovanni šte. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

GOSTILNA N. D. O. v Trstu, ulica Carradori št. 18 ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila.

Eliksir iz kine in koke pospešuje tek, krepi želodec, pospešuje prebavljenje in upliva tonično na živčevje. Cena: Kron 1.20 steklenica. Lekarna „AL GALENO“ Trst, ulica S. Cilino.

Hočete se prepričati? Obiščite velika skladišča Marije ud. Salarini Ponte della Fabra 2 — ulica Poste Nuove (vagal Torrente) „Alla Città di Londra“ Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kakor tudi raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). - Specijaliteti: blago tu- in ino-emskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

RIHARD NOVAK & C. Pekarna in slaščičarna s prodajo moke TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13 Postrežba: točna. CENE ZMERNE.

Mehanična delavnica F. Miheučič & F. Venutti Via Tiziano Veccellio 4. — TRST — Popravlja in postavlja stroje in parne kotle, parne motorje, na plin, benzin in nafto. - Industrijalne instalacije vsake vrste: mline, stiskalnice in čistilnice. - Specijaliteti žag za kamnje, stiskalnice za grozdje; stroji za obdelovanje lesa. Izdelovanje oblik in uzorcev za testee — — — — — nine in biškote. — — — — — Zaloga novih in starih motorjev, brzgalnic, strojev za vzdrževanje zidarstvega materiala, mletje kave, drož in drugih tehničnih predmetov. — — — — —

Trgovina v Nabrežini je bogato založena z vsakovrstnimi mrtvaškimi predmeti in z vsem potrebnim: krste, sveče, obleke, pajčolani, razni venci iz umetnih Točna postrežba. cvetic itd. itd. Ugodne cene. Prodaja tudi cvetlice in vence za zaročence, birmance in druge slučaje. Zastopstvo Novega Pogrebnege Podjetja v Trstu, Corso 47. T. VITEZ v Nabrežini, glavni trg pri cerkvi.